

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มควายนม (มกษ.6414-2563)

รหัส F-BIRD-AUD-01
แก้ไขครั้งที่
วันที่ใช้ 15 ตุลาคม 2564
หน้า 1/4

ชื่อผู้ประกอบการ.....

ชนิดการตรวจประเมิน รับรองใหม่ ต่ออายุ ตรวจติดตาม ตรวจกรณีพิเศษ

วันที่ตรวจประเมิน

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....

4..... 5.....

วันที่ตรวจติดตามผลการแก้ไข ครั้งที่

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....

4..... 5.....

วันที่ตรวจติดตามผลการแก้ไข ครั้งที่

คณะผู้ตรวจประเมิน 1..... 2..... 3.....

4..... 5.....

หัวข้อ	เกณฑ์การ	ผลการตรวจ			หมายเลข
	พิจารณา	ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
1. องค์ประกอบของฟาร์ม					
1.1 สถานที่ตั้ง					
1) ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวกต่อการขนส่ง	REC				
2) - ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากอันตรายทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ เว้นแต่มีมาตรการป้องกันอันตรายที่มีประสิทธิภาพ - ที่ตั้งฟาร์มต้องไม่อยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม	MINOR				
	REC				
1.2 ผังและลักษณะของฟาร์ม					
1) พื้นที่ฟาร์มมีขนาดเพียงพอเหมาะสมในการเลี้ยงสัตว์ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพสัตว์และสิ่งแวดล้อม <i>อาคาร โรงเรือนไม่หนาแน่น จนไม่สามารถจัดการด้านการผลิต การควบคุมโรค และการรักษาสัตว์ได้อย่างเหมาะสม</i>	REC				
2) มีการวางผังฟาร์มที่ดี และจัดพื้นที่ของแต่ละกิจกรรมแยกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจนเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ และขนาดฟาร์ม รวมทั้งแยกพื้นที่เลี้ยงสัตว์ออกจากที่พักอาศัยเพื่อให้สามารถควบคุมและป้องกันการแพร่กระจาย ของเชื้อโรคต่างๆ แสดงขอบเขตของฟาร์ม ขอบเขตของพื้นที่เลี้ยงสัตว์ที่แยกเป็นสัดส่วน จากที่พักอาศัย มีการแบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ภายในฟาร์มออกเป็นสัดส่วนสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน	MINOR				
3) มีทางเข้าและออกฟาร์มที่สามารถควบคุมบุคคลในการเข้าถึงพื้นที่เลี้ยงสัตว์ตามหลักความปลอดภัยทางชีวภาพ	MAJOR				
4) - มีการจำกัดการเข้า-ออกของบุคคลและยานพาหนะในบริเวณพื้นที่เลี้ยงสัตว์ - มีป้ายแสดงข้อความหรือสัญลักษณ์เตือนไม่ให้บุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตเข้าฟาร์ม	MAJOR				
	REC				
1.3 โรงเรือน					
1) สร้างด้วยวัสดุที่คงทน แข็งแรง ง่ายต่อการทำความสะอาดและบำรุงรักษา มีหลังคา ชายคาสูงจากพื้นดิน <i>อย่างเหมาะสม เพื่อทำให้มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ภายในโรงเรือนไม่มีส่วนยื่นที่แหลมคม</i> ที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานและควาย	MINOR				
2) มีพื้นที่ในโรงเรือนเหมาะสมกับจำนวนควายเพื่อให้อุณหภูมิเหมาะสมตามธรรมชาติ สามารถนอนหรือยืน <i>โดยสะดวกไม่หนาแน่นเกินไป ความกว้าง ยาว และสูง ต้องเหมาะสมกับขนาดของควาย</i>	MINOR				
3) - พื้นโรงเรือนที่ใช้เลี้ยงควายต้องเรียบ ไม่ลื่น ระบายน้ำและของเสียได้ดี สามารถทำความสะอาดและปฏิบัติงาน <i>ได้สะดวก และไม่ทำให้เกิดการบาดเจ็บของสัตว์</i> - หากใช้วัสดุรองพื้น เช่น ฝุ่นยาง แกลบ ควรมีการทำความสะอาดหรือเปลี่ยนวัสดุรองพื้นในระยะเวลาที่เหมาะสม	MINOR				
4) พื้นโรงเรือนหรือบริเวณริมนมต้องทำด้วยคอนกรีตหรือวัสดุ ไม่ลื่น ทำความสะอาดได้ง่าย <i>มีความลาดเอียงให้สามารถ</i> <i>ระบายน้ำได้ดี และป้องกันไม่ให้เกิดการสะสมของเสีย</i>	MAJOR				
5) รางหรือภาชนะใส่อาหารและน้ำ ทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย และไม่ก่อให้เกิดอันตราย	MINOR				
6) มีรางหรือภาชนะใส่อาหารและน้ำเพียงพอกับขนาด อายุ และจำนวนควาย วางอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม <i>เพื่อให้ควายกินอาหารและน้ำได้สะดวก</i>	MINOR				
7) มีของบั้งค้ำสัตว์ เพื่อความสะดวกและปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และไม่เป็นอันตราย <i>กับควาย กรณีไม่มีของบั้งค้ำสัตว์ ให้ใช้ของริมนมแทนได้</i>	REC				
1.4 เครื่องมือและอุปกรณ์					
1) มีเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอต่อการรีดนมและการปฏิบัติงานในฟาร์ม	MAJOR				
2) มีสถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์เป็นสัดส่วน สะดวกในการปฏิบัติงาน	MAJOR				
3) กรณีใช้เครื่องรีดนมให้เลือกใช้หรือติดตั้งเครื่องรีดนมอย่างถูกต้อง เหมาะสม และทำงานได้อย่าง <i>มีประสิทธิภาพ ไม่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตน้ำนมควาย และไม่ทำให้เกิดการบาดเจ็บของเต้านม</i>	MAJOR				
4) อุปกรณ์และภาชนะที่เกี่ยวข้องกับการรีดและขนส่งน้ำนมดิบต้อง <i>ไม่เป็นสนิม</i> <i>เอื้อต่อการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ</i>	MAJOR				

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติตามการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มควายนม (มกษ.6414-2563)

หัวข้อ	เกณฑ์การ	ผลการตรวจ			หมายเลข CAR
	พิจารณา	ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
2. การจัดการการเลี้ยง					
2.1 เอกสารหรือหลักฐานการปฏิบัติงานในฟาร์ม ได้แก่					
- การจัดการพันธุ์ประวัติ	MINOR				
- การผสมพันธุ์	MINOR				
- การปรับปรุงพันธุ์	MINOR				
- การจัดการอาหาร	MINOR				
- การจัดการการรีดนมและน้ำนมดิบ	MINOR				
- การทำความสะอาด	MINOR				
- การจัดการขยะและมูลควาย	MINOR				
2.2 การจัดการอาหารสำหรับควายนม					
1) จัดการให้มีอาหารที่เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของควายนมแต่ละช่วงอายุและช่วงระยะการให้ผลิตผล	MAJOR				
2) กรณีที่ใช้อาหารสำเร็จรูป ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558 และให้ตรวจสอบคุณภาพอาหารทางกายภาพในเบื้องต้น	MAJOR				
3) กรณีผสมอาหารเอง ห้ามใช้สารต้องห้ามตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.2558 และควรมีกระบวนการผสมอาหารสัตว์อย่างถูกสุขลักษณะ	MAJOR				
4) กรณีมีการผสมหรือเติมยาสัตว์ในอาหารและน้ำ ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ รวมถึงมีบริเวณเก็บอาหารสัตว์ดังกล่าวแยกออกจากอาหารทั่วไป และมีป้ายบ่งชี้	MAJOR				
5) มีสถานที่เก็บอาหารที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนและการเสื่อมสภาพของอาหารสัตว์ได้ โดยสามารถกันแดดกันฝนได้ สะอาด แห้ง ระบายอากาศได้ดี สามารถป้องกันการแมลงและสัตว์พาหะต่างๆ รวมทั้งไม่ควรจัดวางภาชนะบรรจุอาหารชั้นสัมผัสกับพื้นโดยตรง	MAJOR				
2.3 การจัดการน้ำใช้ในฟาร์ม					
1) น้ำสำหรับควายกินและล้างอุปกรณ์ที่สัมผัสกับน้ำนมต้องสะอาดและมีปริมาณเพียงพอ และไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพควาย	MAJOR				
2) น้ำที่ใช้ในฟาร์มเพียงพอและเหมาะสมตามวัตถุประสงค์การใช้ โดยเฉพาะน้ำสำหรับใช้ทำความสะอาดเต้านม และล้างอุปกรณ์ที่สัมผัสกับน้ำนมโดยตรงต้องไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำนมดิบ	MAJOR				
3. การจัดการการรีดนมควายและการขนส่ง					
3.1 การเตรียมแม่ควาย					
มีการเตรียมแม่ควายก่อนการรีดนมอย่างถูกต้องและถูกสุขลักษณะ ดังนี้	MAJOR				
- ให้ทำความสะอาดเต้านมก่อนรีดนม	MAJOR				
- ให้รีดนมเบื้องต้นในลักษณะและสังเกตความผิดปกติของน้ำนม	MAJOR				
- ตรวจสอบเต้านมอีกเสบก่อนรีด เช่น น้ำยา CMT	MAJOR				
3.2 การรีดนม					
1) กรณีใช้ยาสัตว์ที่มีผลกระทบต่อผู้บริโภค ห้ามนมที่รีดได้ส่งจำหน่ายเพื่อบริโภคจนกว่าจะพ้นระยะหยุดยา เช่น ยาปฏิชีวนะ ยากำจัดพยาธิใบไม้ในตับ เป็นต้น	MAJOR				
2) ตรวจสอบความสะอาดและความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการรีดนมและภาชนะบรรจุน้ำนม ทุกครั้งก่อนนำมาใช้	MAJOR				
3) รีดนมให้ถูกต้องตามหลักวิธี ทั้งแบบการรีดนมด้วยมือ และแบบการรีดนมด้วยเครื่องรีดนม	MAJOR				
4) ระหว่างการรีดนม ควรระมัดระวังการปนเปื้อนจากสิ่งแวดล้อม จากมูลสัตว์หรือฝุ่นผงต่างๆ	MAJOR				
5) - หลังจากรีดนมเสร็จให้ทำความสะอาด อุปกรณ์รีดนม กรณีใช้เครื่องรีดนมให้ถอดชิ้นส่วนออกล้าง และทิ้งให้แห้งทุกครั้ง เพื่อลดการสะสมของเชื้อจุลินทรีย์	MAJOR				
- หลังรีดนมควรมีการป้องกันการติดเชื้อ เช่น จุ่มหรือสเปรย์หัวนมด้วยน้ำยาไอโอดีน ไม่ควรปล่อยควายนมไปนอนในคอกทันที เนื่องจากหลังรีดนมเสร็จ หัวนมและท่อนมจะเปิดอยู่ประมาณ 30 นาที	REC				
6) ชั่งน้ำหนักและจดบันทึกปริมาณน้ำนมที่รีดได้เป็นรายตัวอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งต่อตัว (ทุกตัว) และเก็บบันทึกข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการปรับปรุงสายพันธุ์ควายนม	MINOR				
3.3 การขนส่งน้ำนมดิบ					
1) ปิดภาชนะบรรจุน้ำนมควายดิบที่รีดได้ให้มิดชิด เพื่อป้องกันการปนเปื้อนระหว่างการขนส่ง	MAJOR				
2) กรณีมีการขนส่งน้ำนมดิบไปยังศูนย์รวบรวมหรือโรงงานแปรรูปให้ขนส่งโดยเร็ว หากไม่สามารถส่งได้ทันที ให้เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 0 องศาเซลเซียส ถึง 4 องศาเซลเซียส เป็นเวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมง กรณีที่ต้องเก็บรักษานานกว่า 24 ชั่วโมง ให้เก็บรักษาโดยการแช่เยือกแข็งที่อุณหภูมิ -18 องศาเซลเซียส หรือเย็นกว่า แต่ทั้งนี้ต้องเก็บรักษาไว้ที่ฟาร์มไม่เกิน 60 วัน	MAJOR				

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มควายนม (มกช.6414-2563)

หัวข้อ	เกณฑ์การพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเลข CAR
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
3) กรณีมีการขนส่งน้ำนมดิบ ต้องมีการทำความสะอาดยานพาหนะที่ใช้หลังขนส่งน้ำนมทุกครั้ง และไม่ควรขนส่งร่วมกับสินค้าอื่น ทำความสะอาดยานพาหนะที่ใช้ขนส่งน้ำนมทันที	MAJOR				
4) หลังจากส่งน้ำนมแล้ว ให้ล้างภาชนะบรรจุให้สะอาด และผึ่งให้แห้ง เก็บภาชนะไว้ในที่แห้ง สะอาด มีการป้องกันสัตว์พาหะ และการปนเปื้อนได้	MAJOR				
3.4 ผลวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมดิบ					
มีผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมดิบเพื่อให้นำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุงการจัดการการเลี้ยงต่อไป	MAJOR				
เพื่อให้คุณภาพน้ำนมดิบสอดคล้องตามมาตรฐานในการนำไปใช้ผลิตเป็นอาหารที่มีคุณภาพ					
และมีความปลอดภัยต่อการบริโภค					
4. การทำความสะอาดและบำรุงรักษา					
4.1 - โรงเรือน เครื่องมือและอุปกรณ์ ต้องสะอาดและถูกสุขลักษณะ เช่น เก็บมูล กวาดล้างพื้นโรงเรือน	MINOR				
- กรณีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สัมผัสน้ำนมดิบให้ทำความสะอาดด้วยสารทำความสะอาดและน้ำทุกครั้ง หลังใช้งานเสร็จและผึ่งให้แห้ง	MAJOR				
- มีแผนทำความสะอาดและปฏิบัติตามแผนเพื่อให้มั่นใจว่ามีการทำความสะอาดอย่างถูกต้องเหมาะสมตามกำหนด	REC				
4.2 - บำรุงรักษาโรงเรือน เครื่องมือและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดี มีความปลอดภัยต่อสัตว์และผู้ปฏิบัติงาน ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์	MINOR				
- กรณีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สัมผัสน้ำนมดิบต้องตรวจสอบและบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมพร้อมใช้งาน	MAJOR				
4.3 ใช้วัตถุอันตรายที่ขึ้นทะเบียนกับกรมปศุสัตว์หรือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	MAJOR				
และใช้ตามคำแนะนำบนฉลากหรือตามคำแนะนำของสัตวแพทย์					
4.4 ให้เก็บวัตถุอันตรายเป็นสัดส่วนและมีป้ายระบุชัดเจน	MINOR				
4.5 กรณีมีปลั๊กเติม ควรมีการถ่ายเทน้ำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรค	REC				
5. บุคลากร					
5.1 มีจำนวนบุคลากรเหมาะสมกับจำนวนควายที่เลี้ยงให้สามารถดูแลควายได้อย่างทั่วถึง	MINOR				
มีการจัดแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน					
5.2 ผู้ประกอบการหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรมีความรู้ ประสบการณ์ และได้รับการฝึกอบรม	MINOR				
หรือได้รับการถ่ายทอดความรู้ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง					
5.3 มีสัตวแพทย์ให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพสัตว์ สุขภาพฟาร์ม และการใช้ยาสัตว์	MAJOR				
5.4 ผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มต้องมีสุขภาพแข็งแรง บุคคลที่ดี และต้องได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี	MAJOR				
และมีใบรับรองแพทย์ โดยใช้แบบฟอร์มที่ได้รับรองจากคณะกรรมการแพทยสภายืนยัน					
ว่าปลอดจากโรคติดต่อร้ายแรง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
6. สุขภาพสัตว์					
6.1 การป้องกันและควบคุมโรค					
1) มีการทำเครื่องประจำตัวสัตว์กับควายทุกตัว ตามระบบการทำเครื่องหมาย และการขึ้นทะเบียนสัตว์แห่งชาติ	MINOR				
ของกรมปศุสัตว์					
2) - การจัดการสุขภาพสัตว์ ได้รับการฉีดวัคซีน และได้รับการกำจัดพยาธิภายในและภายนอก เพื่อป้องกันและควบคุมโรค	MAJOR				
- มีการตรวจติดตามสุขภาพฝูงควายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ได้แก่ โรคเรื้อรังติดต่อ และวัณโรค	MAJOR				
- ควายนมต้องได้รับวัคซีนเพื่อป้องกันโรคระบาดที่สำคัญได้แก่ โรคคอบวม โรคปากและเท้าเปื่อย หรือโรคระบาดอื่นๆ	MAJOR				
3) การจัดการสุขภาพสัตว์ การใช้ยาสัตว์ และโปรแกรมการให้วัคซีน ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์	MAJOR				
หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสัตวแพทย์					
4) มีการป้องกันและฆ่าเชื้อโรค ยานพาหนะ อุปกรณ์ และบุคคลก่อนเข้าฟาร์ม	MAJOR				
- บุคคล					
(1) มีป้องกันการนำเชื้อโรคเข้าสู่ฟาร์มที่ทางเข้า-ออกฟาร์ม เช่น เปลี่ยนรองเท้า มีอ่างน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือใช้ถุงคลุมรองเท้า	MAJOR				
(2) ผู้ที่จะเข้าไปในพื้นที่เลี้ยงควายต้องล้างมือให้สะอาด และ/หรือ ฆ่าเชื้อที่บริเวณมือ	MAJOR				
- ยานพาหนะ					
(1) มีบันทึกการเข้า-ออกฟาร์มของยานพาหนะทุกชนิด	MAJOR				
(2) ยานพาหนะที่เข้าฟาร์มควาย ต้องผ่านการฆ่าเชื้อที่เหมาะสมโดยเฉพาะล้อยานพาหนะ	MAJOR				
- อุปกรณ์ มีวิธีฆ่าเชื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานก่อนนำอุปกรณ์เข้าเขตพื้นที่เลี้ยงควายเพื่อป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรค	MAJOR				
5) มีการฆ่าเชื้อของบุคคลก่อนเข้าโรงรีดนม ได้แก่ การล้างมือให้สะอาด การจุ่มเท้าหรือพันด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ	MAJOR				
6) มีการจัดบันทึกการผ่านเข้าออกฟาร์มของบุคคลภายนอกที่สามารถตรวจสอบได้	MAJOR				
7) มีมาตรการควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ	MAJOR				
8) ระบุแหล่งที่มาของควาย และมีการกักโรค และตรวจสุขภาพควายที่นำเข้ามาโดยเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์หรือสัตวแพทย์	MAJOR				
9) กรณีเกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่าเกิดโรคระบาด ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558	MAJOR				
และคำแนะนำของกรมปศุสัตว์					
10) การจัดการซากควายให้อยู่ในดุลยพินิจของสัตวแพทย์ด้วยวิธีเหมาะสม ในกรณีของควายที่ตายจากโรคระบาด	MAJOR				
ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558					

หลักเกณฑ์การตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มควายนม (มกษ.6414-2563)

หัวข้อ	เกณฑ์การพิจารณา	ผลการตรวจ			หมายเลข CAR
		ประเมิน	แก้ไข1	แก้ไข2	
6.2 การบำบัดโรคสัตว์					
1) การบำบัดโรคสัตว์ให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545 และเป็นไปตามข้อกำหนด มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9032 เรื่อง ข้อปฏิบัติการควบคุมการใชยาสัตว์ (มกษ. 9032)	MAJOR				
2) การจัดเก็บวัคซีนหรือยาสัตว์ที่ฟาร์ม ให้เก็บรักษาตามคำแนะนำของกรมปศุสัตว์ หรือสัตวแพทย์ หรือคำแนะนำบนฉลาก หรือเอกสารกำกับ และแยกเก็บเป็นสัดส่วนในที่ที่เหมาะสม	MAJOR				
7. สวัสดิภาพสัตว์					
7.1 ดูแลและปฏิบัติต่อควายให้เป็นอยู่ตามหลักสวัสดิภาพสัตว์ 5 ประการ คือ					
1) มีอิสระจากความหิว กระจาย (ข้อกำหนด 3.1.3 ข้อย่อย 6) หรือหลักเกณฑ์การตรวจประเมินข้อ 1.3. ข้อย่อย 6), ข้อกำหนด 3.2.2 หรือหลักเกณฑ์การตรวจประเมินข้อ 2.2 และ ข้อกำหนด 3.2.3 ข้อย่อย 1) หรือหลักเกณฑ์การตรวจประเมินข้อ 2.3 ข้อย่อย 1)	MAJOR				
2) มีอิสระจากความไม่สะดวกสบายอันเนื่องมาจากสภาวะแวดล้อม (ข้อกำหนด 3.1.3 ข้อย่อย 2), 3) หรือหลักเกณฑ์การตรวจประเมินข้อ 1.3 ข้อย่อย 2), 3) และข้อกำหนด 3.4.2 หรือหลักเกณฑ์การตรวจประเมิน ข้อ 4.2))	MAJOR				
3) มีอิสระจากความเจ็บปวด การบาดเจ็บ และเป็นโรค (ข้อกำหนด 3.6.1, 3.6.2 หรือหลักเกณฑ์การตรวจประเมิน ข้อ 6.1 และ 6.2)	MAJOR				
4) มีอิสระจากความกลัวและความทุกข์ทรมาน	MAJOR				
5) อิสระในการแสดงพฤติกรรมตามปกติของควาย	MAJOR				
8. สิ่งแวดล้อม					
8.1 ควรกำจัดหรือจัดการขยะมูลฝอย ของเสีย และมูลควาย ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	MINOR				
8.2 กรณีมีขยะติดเชื้อหรือขยะอันตราย เช่น ขวดยา ขวดวัคซีน เข็มฉีดยา ให้แยกทำลายและกำจัดด้วยวิธีที่ถูกต้องภายใต้การกำกับดูแลของสัตวแพทย์	MAJOR				
8.3 ควรจัดการน้ำเสียจากฟาร์มอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	MINOR				
8.4 กรณีปล่อยน้ำที่ใช้ในฟาร์มออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะให้บำบัดน้ำเสียอย่างถูกต้อง	MINOR				
9. การบันทึกข้อมูล					
9.1 ให้บันทึกข้อมูล ได้แก่					
(1) ทะเบียนประวัติควายนม เช่น ชื่อควาย เพศ วัน/เดือน/ปีเกิด เป็นต้น	MAJOR				
(2) การสืบพันธุ์ของแม่พันธุ์ เช่น ครั้งที่ผสม วัน/เดือน/ปีที่ผสมพันธุ์ พ่อพันธุ์ เป็นต้น	MAJOR				
(3) การตรวจรับอาหารสัตว์สำเร็จรูปหรือวัตถุดิบอาหารสัตว์ เช่น วัน/เดือน/ปีที่ซื้อ ผู้ผลิตอาหารสัตว์	MAJOR				
(4) ปริมาณน้ำนมดิบ ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำนมดิบ	MAJOR				
(5) การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อ	MAJOR				
(6) การตรวจสภาพโรงเรือนและอุปกรณ์	MAJOR				
(7) การใช้วัตถุอันตราย	MAJOR				
(8) ประวัติการฝึกอบรม	MINOR				
(9) การตรวจสอบสุขภาพประจำปีของบุคลากร	MAJOR				
(10) การใช้วัคซีนหรือยาสัตว์ในฟาร์ม	MAJOR				
9.2 ให้เก็บรักษาบันทึกเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี	MINOR				

หมายเหตุ:

ข้อบกพร่องรุนแรง (Major Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักเกณฑ์การตรวจประเมินฟาร์มควายนม และส่งผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

ข้อบกพร่องไม่รุนแรง (Minor Nonconformity) หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักเกณฑ์การตรวจประเมินฟาร์มควายนมในบางส่วน และไม่มีผลร้ายแรงต่อระบบการผลิต

ข้อสังเกต (Recommenation) หมายถึง สิ่งที่ไม่ถือเป็นข้อบกพร่อง แต่หากปล่อยไว้หรือละเลยอาจนำไปสู่ข้อบกพร่องได้